

վերջը՝ երկուքնիս ալ հանգիստ քնոյ մը կա-
րտութիւն կը զգայինք. թէպէտ և անկու-
ղիննս շատ անպաճոյն և պինդ էր, զորզով
մը և անձրեւոցով (եփփունջայ) մը ձեւացած,
սակայն և այնպէս աչքերնիս մթով փակե-
ցինք ու մէկ մ'ալ արշալուսին բացինք:
Դժբախտաբար նաւերնիս բոլորովին տարբեր
վիճակի մէջ գտանք. հոփն արդէն իսկ գաղերե-
ր, առագաստը վար առնուած, և խորիսիւր
աղմկի մէջ խրուած՝ անշարժ կը պահէր զայն.
Իսկ նաւաստիներն այս անգործութենէն օգ-
տուելով՝ ստորին յարկին մէջ տակաւին խոր-
քներնիս կը շարունակէին. չկար հնար ոչ առաջ
և ոչ ետեւ երթալու. օրով մեր ուղեւորութեան
մնացած երրորդ մասն ալ աւարտելը և Շի-
քեարկեան կղզին հասնիլը բոլորովին ի վերին
կամաց կախումն ունէր:

Մէկ կողմանէ այս անգործ վիճակէ, միւս
կողմանէ ալ արեւուն կիզող ճառագայթնե-
րէն նեղուելով, ուսկից չէինք կրնար պատրու-
պարել ինքզինքնիս՝ խորշելով ստորին յարկի
անմարդութենէն, ձանձրութիւն մը տիրեց
վրանիս, և անհամբեր կը սպասէինք արեւ-
մտեան կողմանէ յաջող հողմոյ մը փչելուն:

Այս միջոցիս աչքերնիս գարձեալ ծովային
թռնոց երթալով՝ կը դիտէինք մանաւանդ
արեւելեան ծովոցերաց վրայ հեռուն՝ երկու
ֆլամիններ, որք իրենց ռաբերոփն և վզովը
ջրին մէջ կը տուգանէին, ոչ այլ ինչ փնտռե-
լով՝ բայց եթէ տեսակ մը մանր ճճի, մի
միայն կենդանի էակ բոլոր լճին մէջ. որով-
հետեւ 25 % աղ բովանդակող ջրոյ մէջ չկար
և չէր կրնար ուրիշ շարժուն էակ ապրիլ: —
Երաւի, գարմանալի տեսարան մ'է ձմեռը
այս ֆլամիններու բազմութիւնը, որք զունց
գոնք բաժնեալ՝ միշտէ շրջակայ զիւղերուն
փոքր անտառակները կը մօտենան զգուշու-
թեամբ, սաստիկ ձիւնէն և ցրտէն պատասպա-
բուելու համար: Մեծ զբաղմունք մ'է զիւ-
ղացոց՝ զատնէ հրացանով կամ թակարդով
որոտել. թէպէտ և միան ընտիր համ մը չունի,
սակայն խեղճ ժողովրդեան խնայութեանը
կ'օգնէ, և ճարպն ալ հրացանները ժանգէն
կը պահէ, իսկ կարմիր և խառուտիկ փետուր-
ներէն ալ մեծամեծաց սենեկներուն փոշին
մաքրելու գեղեցիկ աւելիներկը կը պատրաստեն:

Որքան որ լճիս աղային ջուրը այս կեն-
դանեաց համար առատ կեր չի բովանդակեր,
սակայն իրեն բաղադրութեամբ մեծապէս օ-
գտու ունի թէ՛ կենդանեաց և թէ՛ մարդկանց
մարմնոյ առողջութեան, մանաւանդ յօգային
ցաւոց: Գտնաց Ս. Թովմաս Առաքելոյն աս-
նին տարեդարձը՝ անհիմն տաւալութեամբ
լծակցեալ՝ գրեթէ բոլոր Որմոյ դաշտավայ-
րին խաչապաշտ ռավին մեծագոյն մասը՝ ա-
րեւմտեան հարաւային ծովափանց վրայ կը
հաւաքէ * . . .

ԳԼԱՏՍԴՈՆ

ՄԵՐ ԱՆՇԻ ԳԻՄԱՍԻՈՆ... Աշխարհիս
ՄԵՐ ԱՆՇԻ ԳԻՄԱՍԻՈՐ ազգաց հեռագիրք և օ-
գտնաբերք և բերանք՝ այս տխուր լուրը
զուգեցին ընդհանուր. և ամէն կողմանէ
այս բօթին անդադարձ՝ իրեւ պատկա-
ռելի և խորհրդաւոր արձագանգը՝ հնչեցին
կամ հեծեծանաց, կամ ցաւոց, կամ դրուա-
տեաց և կամ կորանաց՝ աւելի կամ նուազ
ուժգնութեան աստիճաններով տարածուած
վանդիւններ... Աշխարհիս մեծ քաղաքացիին
մահը՝ իրը հասարակաց խնամակալուի մը
մահը՝ լացուց ամէն կողմ մարդկութեան...
ընկճեալ մասունքը, մանաւանդ թէ մարդ-
կային ազատութեան ընդհանուր սգին, որ
այժմ թախծեալ սրտիս կծկուելով վնասով
նիստրի կամարներուն ներքեւ Մեծ Ննջողի
չիրմին մնարը, կը պնծու թերայոյ աչօք՝
թափանցնել ուղելով ժամանակաց ծալումալ
խաւերուն միջէն, թէ արգիօք պիտի ծնանի
մէկ մ'ալ այնտեղ թաղուածին հաւասար
մը... Գիւտսօգն մը...

Ամէն կողմեր ազգային օրագիրք և ու-
սումնաթերթք մեծ ծերունայն մահը գուժած

* Այս տեղ կրկնապար կը մնայ բարեխղա-
տակ Հ. Ս. Պարոնեանի ձեռագիրն:

ասեն՝ միանգամայն երկար զրեցին և խորհրդածեցին նորա ընտանեկան և ընկերական, քաղաքական և կրօնական վարույց և բարուց և զործոց վրայ: Բաշմալիս ընթերցող հասարակութիւնն արդէն զանազան անգամ առիթ ունեցեր է Հանգիսիս անցելոյն մէջ՝ կարդալու Գլատագոնի վարքը և կամ դրուատիքը, ուստի կրկնաբան չլինելու համար՝ զանց կ'ընենք հինը վերանորոգել, Բայց սակայն հնազոյն՝ այլ մինչեւ օրո զեւ եւս

ծածկուած՝ սեփական յիշատակ մը վեհ ծերունւոյն, իրրեւ համառօտ՝ սակայն ընդարձակասիւս զամբանական ճառ մը՝ իւր ըզձից և զործոց հոշակիչ, իրրեւ սիրալոյզ պսակ մի շիրմի՝ քաղելով վանքիս յիշատակագրոց էջերէն, տիրազգած և զգայուն սրտով կը մտնենամք ի սնարս զամբանին, իւր ծանօթ սրտով և իսկական ձեռքով գրուած հետեւեալ խօսքերը՝ վանքիս հիւրընկալ սեմոց այցելութեան մ'առթիւ. և միանգամայն կը հծծեմք

My dear sister

With all good wishes
for the prosperity of Armenia
and Armenians

October 2. 1879

Catherine Gladstone

այս խօսքերս. «Ո՛վ վեհ քաղաքացիւ ընդհանուր մարդկութեան, մեծամեծ ազգաց հետ նաեւ այն փոքրիկ ազգն, որուն բարեբաւտութեան փափաքող եղաք բանիւ և առդեամբք, երախտագէտ զգացմամբ դրոշմած է արդէն անմահ անունդ ժամանակիս պատմութեան տխուր էջերուն մէջ՝ Բսկեղէն ըստացող տառերով *»:

* Գլատագոնի մահուանէն քիչ օր յետոյ, երկու աղետական անգղիացի օրհորդ քոյրք: Ին և Ph. Timothee, որք ամսով յառաջ եկած էին ի տեսութիւն վանացո, խաւրցին Թանգաբանի՝ իրենց անմուսանալի Աղգակցին գեղեցիկ շուգարոց պատկեր մի, ի հաճոյ յիշատակ:

ՓՐԵՆԵՐԻԿ ՄԻԻԼԼԷՐ

ՓՐԵՆԵՐԻԿ ՄԻԻԼԼԷՐ տխուր կափարիչը ծածկեց աշխարհիս երեսէն՝ լեզուպիտական հետազօտութեանց մէջ՝ ներկայ դարու առաջնորդող աստղերէն մին. մեռաւ Փրենքրիկ Միլլէր, և իւր մահուան գոյժը տխրեցուց, ընդհանրապէս առջն բանասիրական մտքեր, մասնատրապէս հայերենագիտութեան պարապողները, և ի միջի այլոց նաեւ յատկապէս Մխիթարեան միաբանութիւնս,